

A2.4. Evaluare și mecanisme /instrumente de monitorizare / evaluare

2.4.2. METODOLOGIA

de monitorizare a evoluției performanței profesionale a grupului țintă pe durata desfășurării *stagiilor de practică*

Partea I

Introducere

Toate achizițiile acumulate prin studiul modulelor sunt mai bine înțelese și devin durabile prin *cunoașterea nemijlocită a ambianței școlare* (procesul de învățământ) și extrașcolare (activități para/perișcolare). Mai mult, prin practică, toate cunoștințele și competențele dobândite sunt activate, combinate și adaptate la situații și contexte particulare mediului școlar concret.

Monitorizarea implementării este imperativă pentru a identifica detaliile privind modul în care activitățile de formare au rezultate pentru realizarea incluziunii școlare și a prevenirii abandonului școlar. Aceasta include răspunsul la întrebări, precum modul în care fiecare obiectiv al proiectului sau programului a fost internalizat de către cursanții cadre didactice, beneficiari ai programului de formare. De asemenea, pot fi diverse părți interesate, la diferite niveluri: părinți, elevi, profesori, școli sau universități, companii implicate în procesul educațional, tutori, participanți la exerciții de învățare pe tot parcursul vieții etc., modul în care au fost efectiv duse mai departe acțiuni specifice proiectului, respectiv implementate activitățile (dincolo de implementarea declarată de succes).

Aplicarea unor instrumente calitative / cantitative de teren pentru a justifica progresul:

- instrumente cantitative: studii prin chestionare;
- instrumente calitative: interviuri, studii de caz, focus grupuri și vizite la fața locului etc.

Metodologia abordează abordează și subiecte precum obiectivele, conținutul metodologia activității de practică, utilitatea formării, utilizarea abilităților formate (activarea lor în clasa de elevi/grupa de preșcolari), schimbările în comunicarea cu copiii/elevii și familiile, integrarea în unitatea școlară, modalitățile cele mai eficiente de prevenire/reducere a abandonului, strategiile didactice cele mai eficace pentru creșterea rezultatelor elevilor.

Obiectivele, conținuturile și formele de organizare a activității de practică sunt stabilite în funcție de formarea succesivă a *competențelor* solicitate de fiecare modul de formare, plecând de la următoarele *principii-nucleu*, principii care exprimă concepția actuală asupra conținutului specific al profesiei didactice și asupra calităților unui bun profesor:

- *cadrul didactic este un bun cunoșător al domeniului și al didacticii disciplinei pe care o predă;*
- *cadrul didactic cunoaște elevul și îl asistă în propria dezvoltare;*
- *cadrul didactic este membru al comunității;*
- *cadrul didactic are o atitudine reflexivă;*
- *cadrul didactic este promotor al unui sistem de valori în concordanță cu idealul educațional.*

Partea a II-a

1. Metodologia activității de practică

1.1. Obiective generale ale activității de practică desfășurată în urma sesiunilor de formare

La sfârșitul activității de practică pedagogică, cursanții urmează a fi în măsură:

- să aplice metode și tehnici de lucru dobândite la fiecare modul de formare;
- să recunoască principalele modificări survenite în comportamentul elevilor în urma aplicării noului stil de lucru;
- să analizeze obiectivele specifice și activitățile corelate lor, propuse prin programa școlară;
- să descrie etapele practicii pedagogice și relațiile logice dintre acestea;
- să examineze recomandările cu privire la realizarea portofoliului de evaluare;
- să realizeze documentele curriculare stabilite cu profesorii-mentorii și cu profesorii coordonatori;
- să susțină lecții demonstrative, la clasele din școlile țintă, după recomandările formatorilor și ale experților de formare-dezvoltare.

1.2. Competențe generale:

1. Familiarizarea cu activitățile instructiv-educative din școală și cu documentele curriculare oficiale, precum și cu cele elaborate de școală
2. Efectuarea / exersarea unor acțiuni și operații componente ale procesului de instrucție și educație, urmărind valorificarea cunoștințelor din fiecare modul al programului de formare parcurs.

3. Implicarea în noile activități promovate / desfășurate de școală, în actualul context al realizării incluziunii școlare și a prevenirii abandonului școlar.
4. Organizarea, desfășurarea și analiza lecțiilor demonstrative la nivel de catedra/cerc pedagogic.
5. Formarea/dezvoltarea capacității de a cunoaște elevii (individual și în grupul școlar), în vederea tratării diferențiate a acestora.

1.3.Competențe specifice:

- 1.1. *Să caracterizeze* modul de organizare și de funcționare a unității de învățământ, pe principalele tipuri de activități: activitate de conducere, activitate metodică și de perfecționare, activitatea de consiliere și de orientare
- 1.2. *Să identifice* principalele competențe, responsabilități, îndatoriri și drepturi pe care le incubă profesia de cadru didactic, realizării incluziunii școlare și a prevenirii abandonului școlar.
- 1.3. *Să completeze Fișa de dezvoltare personală* cu datele necesare secțiunii introductive, prin consultarea Proiectului de lecție, dar și a Programei școlare și a Proiectului unității de învățare.
- 1.4. *Să utilizeze* principalele documente școlare;
- 1.5. *Să identifice* componentele procesului de învățământ;
- 1.6. *Să precizeze* etapele activităților didactice și acțiunile ce au loc, în succesiunea lor, la toate lecțiile sau la alte forme de activitate asistată;
- 1.7. *Să consemneze* observații pe marginea aspectelor consemnate: aspecte reușite ce merită să fie reținute, aspecte mai puțin reușite;

Proiect co-finantat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020
Axa prioritară: Educație și competențe; Obiectiv specific 6: Îmbunătățirea competențelor personalului didactic din învățământul pre-universitar în vederea promovării unor servicii educaționale de calitate orientate pe nevoile elevilor și a unei școli incluzive
Denumirea proiectului: EduForm - EDUcație inclusivă de calitate prin FORMare profesională continuă (POCU/73/6/6/106757)

- 1.8. *Să conceapă soluții și alternative posibile, originale și eficiente, la diferitele probleme pedagogice identificate;*
 - 1.9. *Să aprecieze gradul de adevarare a metodelor și mijloacelor de învățământ utilizate, în raport cu situația educațională dată;*
 - 1.10. *Să formuleze concluzii cu caracter de evaluare.*
-
- 2.1. *Să proiecteze / să realizeze / să (auto)evaluateze o secvență didactică, o lecție, un grup / sistem/modul de lecții;*
 - 2.2. *Să elaboreze o Planificare anuală pentru o disciplina al cărei conținut a fost adaptat la particularitățile clasei de elevi, realizând incluziunea școlară și prevenind abandonul școlar.*
 - 2.3. *Să elaboreze Proiectul unei unități de învățare în două variante, în funcție de numărul de ore alocat și în funcție de particularitățile elevilor.*
 - 2.4. *Să elaboreze, pe baza Fișelor de asistență, cel puțin două Proiecte de lecție.*
 - 2.5. *Să propună Fișe de evaluare formativă/finală, în funcție de lecția la care urmează să asiste;*
 - 2.6. *Să corecteze lucrările elevilor, notele acordate urmând a fi confruntate cu cele date de profesorul clasei.*
 - 2.7. *Să realizeze un material didactic personal, atractiv/antrenant și necesar în predarea unei lecții/sistem de lecții.*
-
- 3.1. *Să proiecteze activități didactice cuprinse în Curriculum la decizia școlii (CDS).*

- 3.2. *Să propună* conținuturi pentru predarea interdisciplinară și cross-curriculară.
- 3.3. *Să utilizeze* noile tehnologii ale Instruirii asistate de calculator (IAC) în elaborarea materialelor curriculare.
- 3.4. *Să identifice* posibilități de cooperare cu alte medii educaționale.
- 4.1. *Să stabilească*, din timp util, datele necesare proiectării lecției de probă, urmărind parcurserea următoarelor etape: profesorul îndrumător, disciplina, clasa, subiectul lecției, sistemul de lecții – analiza curriculumul-lui școlar, identificarea competențelor generale și specifice, diagnoza nivelului de pregătire al elevilor, formularea obiectivelor operaționale, anticiparea activității instructiv-educative.
- 4.2. *Să utilizeze* în proiectul de lecție, respectiv în realizarea lecției, aspectele reușite sesizate, precum și soluțiile găsite, originale.
- 4.3. *Să valorifice* cunoștințele socio-psiho-pedagogice și metodice dobândite în adoptarea strategiilor didactice adecvate
- 4.4. *Să utilizeze* metodele și mijloacele de învățământ în concordanță cu obiectivele urmărite, dar și în funcție de situația de învățare concretă.
- 4.5. *Să realizeze* activitatea didactică, având în vedere acțiuni de evaluare continuă
- 4.6. *Să (auto)aprecieze / Să (auto)evaluateze*, pe baza unor criterii riguroase, lecția desfășurată.
- 4.7. *Să propună* variante metodologice posibile, prin care lecția susținută poate avea o eficiență sporită.

5.1 Să promoveze structuri eficiente de comunicare și de menținere a relațiilor socio-affective pozitive;

5.2 Să completeze Fișa de caracterizare psihopedagogică a unui elev;

5.3 Să valorifice tehnicele de cunoaștere a individualității elevilor și a grupului școlar în adoptarea formelor de tratare diferențiată a acestora.

1.4. Descrierea activităților și a responsabilităților

Activități / etape	Răspunde	Mod de desfășurare / Termene
A. Adaptarea documentelor curriculare și școlare pe care se fundamentează organizarea și conducerea procesului didactic la particularitățile elevilor cu dificultăți de învățare	Expert formare profesională	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vizitarea școlilor și analiza documentelor de proiectare curriculară: planificare anuală, proiectul unității de învățare, proiecte didactice – verificare prin sondaj ▪ Participarea la unele activități metodice ale catedrei de specialitate și/sau întâlniri cu responsabilul comisiei metodice. ▪ Asistență la lecții sau la alte forme de organizare a procesului de învățământ. ▪ Activități de practică observatorie (asistență la ore) ▪ Activități de practică în asistență ▪ Discuții de analiză în urma orelor asistate

Proiect co-finanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020
 Axa priorităță: Educație și competențe; Obiectiv specific 6: Îmbunătățirea competențelor personalului didactic din învățământul pre-universitar în vederea promovării unor servicii educaționale de calitate orientate pe nevoile elevilor și a unei școli incluzive
 Denumirea proiectului: *EduForm - EDUcație inclusivă de calitate prin FORMare profesională continuă* (POCU/73/6/6/106757)

		COMPONENTELE PORTOFOLIULUI: 1. Plan de învățământ 2. Programa școlară 3. Manualul școlar 4. Alte manuale auxiliare (curriculum-suport) 5. Catalogul clasei (structura) 6. Caietul dirigintelui (cuprins) 7. Proiectul anual de activitate educativă (dirigenție) 8. Activități în cadrul catedrei de specialitate (exemple) 9. Fișe de (inter)asistență la lecțiile demonstrative – dacă e cazul
B. Elaborarea documentelor de proiectare didactică	Expert formare profesională	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Activități de proiectare curriculară: <i>Planificare anuală, Proiectul unei unități de învățare din trunchiul comun-obligatoriu, Proiectul unei unități de învățare din CDS, Proiecte de lecție</i> ▪ Activități extrașcolare: excursii, emisiuni radio-tv, schimb de experiență cu alte unități de învățământ de profil s.a. ▪ Participarea la o ședință a Comisiei metodice ▪ Proiectarea și realizarea unei lecții de probă. ▪ Colocviul pentru notarea activității de PP. COMPONENTELE PORTOFOLIULUI: 1. Planificare calendaristică anuală; 2. Proiectul unei unități de învățare;

Proiect co-finantat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020
Axa prioritara: Educație și competențe; Obiectiv specific 6: Îmbunătățirea competențelor personalului didactic din învățământul pre-universitar în vederea promovării unor servicii educaționale de calitate orientate pe nevoile elevilor și a unei școli incluzive
Denumirea proiectului: EduForm - EDUcație inclusivă de calitate prin FORMare profesională continuă (POCU/73/6/6/106757)

		<p>3. Trei proiecte de lecție la diferite tipuri de lecție (dobândire de cunoștințe, sistematizare-consolidare-recapitulare, formare de priceperi și deprinderi, evaluare, mixtă);</p> <p>4. Proiectul orei de dirigenție;</p> <p>5. Proiectul unei activități extrașcolare sau Proiectul unei ore din CDS (curriculum la decizia școlii).</p>
<p>C. Elaborarea mijloacelor de învățământ necesare în:</p> <p>a) activitatea de predare-învățare</p> <p>b) activitatea de evaluare</p>	<p>Expert formare profesională</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Conceperea unui material didactic personal, absolut necesar în predarea unei lecții/sistem de lecții la disciplina de specialitate. ▪ Asumarea rolului de manager al procesului educațional <p>COMPONENTELE PORTOFOLIULUI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Fișe de învățare eficientă (pt.lecțiile de dobândire de cunoștințe); 2. Fișe de exerciții - consolidare, îmbogățirea vocabularului de specialitate (pentru lecțiile de recapitulare); 3. Fișe de activități de formare intelectuală a elevilor (pentru lecțiile de formare de priceperi și deprinderi). <p>Notă: Fișele pot prezenta pe folii pentru retroproiector sau în format electronic (slide-uri, în PowerPoint)</p>

Proiect co-finanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020
 Axa priorităță: Educație și competențe; Obiectiv specific 6: Îmbunătățirea competențelor personalului didactic din învățământul pre-universitar în vederea promovării unor servicii educaționale de calitate orientate pe nevoile elevilor și a unei școli incluzive
 Denumirea proiectului: *EduForm - EDUcație inclusivă de calitate prin FORMare profesională continuă* (POCU/73/6/6/106757)

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proiectarea a diferite tipuri de probe de evaluare: comune, pentru toți elevii, și cu caracter diferențiat; <p>4. Probe de evaluare formativă, sumativă, cu utilizarea tuturor categoriilor de itemi de evaluare;</p> <p>5. Fișe de prelucrare a rezultatelor evaluării școlare;</p> <p>6. Materiale care să ateste utilizarea metodelor de evaluare alternative (portofoliu, proiectul, brainstorming, referatul, studiul de caz, problematizarea, etc.)</p>
D. Activități de cunoaștere a elevilor (individual și în grupul școlar)	<p>Expert formare profesională d</p> <p>Cadrul didactic mentor</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Activitatea de consiliere și de orientare ▪ Analiza rubricilor <i>Fișei de caracterizare psihopedagogică</i> ▪ Participarea la unele activități extracurriculare planificate, derulate cu elevii. <p>COMPONENTELE PORTOFOLIU lui:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Fișă de caracterizare psihopedagogică a unui elev; 2. Chestionar de cunoaștere a intereselor elevilor (aplicat la o clasă de elevi).
E. Activități de (auto)evaluare a capacității de autoperfecționare, de autoevaluare și de integrare a feedback-lui în		<p>Discuții de analiză a lecției demonstrative</p> <p>Colocviul pentru notarea activității de PP2.</p> <p>1. Proiectele lecțiilor susținute</p>

proiecția personală a dezvoltării profesionale	<ol style="list-style-type: none"> 2. Fișe de evaluare a lecțiilor semnate de profesorul mentor 3. Raport de (auto)evaluare asupra practiciei; 4. Dovezi de autoperfecționare (fișe de lectură, articole, studii, recenzii, lucrări metodico-științifice); 5. Analiza comparativă a două manuale alternative, de specialitate;
---	--

Componenetele portofoliului sunt evaluate de către comisia de evaluare (Expert formare profesională, manager) și sunt considerate livrabile în cadrul proiectului.

2. Monitorizarea activității de practică

Pentru îndrumarea practiciei după sesiunile de formare, cadrele didactice participante în cadrul proiectului beneficiază de activități de îndrumare și de monitorizare, din partea *formatorilor, experților de bune practici, experților de dezvoltare/formare profesională și personală*. Activitățile de supervizare vizează:

- folosește mijloace de comunicare adecvate situațiilor concrete în vederea realizării scopurilor educaționale și în raport cu conținutul comunicării;
- utilizează feed-back-ul în comunicare;
- identifică sursele potențiale de disfuncționalitate;
- stabilește împreună cu practicanțul/stagiarul, la începutul practiciei pedagogice/de stagiatură, un set de reguli care să prevină disfuncționalitățile ce pot apărea la un moment dat;

Proiect co-finantat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020
Axa prioritara: Educație și competențe; Obiectiv specific 6: Îmbunătățirea competențelor personalului didactic din învățământul pre-universitar în vederea promovării unor servicii educaționale de calitate orientate pe nevoile elevilor și a unei școli incluzive
Denumirea proiectului: EduForm - EDUcație inclusivă de calitate prin FORMare profesională continuă (POCU/73/6/6/106757)

- anunță criteriile unice de evaluare la începutul activității de stagiatură și de practică pedagogică, pentru a preîntâmpina posibilele elemente de subiectivism.
- stabilește clasele și tipurile de lecții care să asigure o diversitate de niveluri educaționale și de activități didactice;
- comunică practicanților / stagiarilor orarul activităților didactice.
- alcătuiește orarul de practică pedagogică /de stagiatură și informează persoanele implicate;
- urmărește ca proiectul didactic să includă toate componentele specifice unui proiect științific;
- verifică dacă este respectată în proiect concordanța dintre obiectivele propuse, conținutul ce trebuie predat, strategiile didactice, structura lecției și instrumentele de evaluare;
- urmărește alocarea corectă a timpului necesar fiecărei activități din proiectul didactic, în funcție de nivelul de vîrstă și de cunoștințele elevilor.
- asistența în elaborarea proiectului scade treptat, pe măsură ce practicanțul/stagiarul câștigă experiență.
- propune variante de îmbunătățire a proiectului didactic;
- dezvoltă la practicanți /stagiari capacitatea de a face analiza critică a lecției;
- feed-back-ul se bazează pe o analiză obiectivă a lecției observate;
- în discutarea lecției observate este încurajată reliefarea aspectelor pozitive;
- facilitează depistarea și explicarea conceptelor neînțelese de într-o primă etapă.
- activitatea cadrelor didactice este permanent raportată la obiectivele practicii pedagogice după activitatea de formare;

Proiect co-finanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020
Axa priorităță: Educație și competențe; Obiectiv specific 6: Îmbunătățirea competențelor personalului didactic din învățământul pre-universitar în vederea promovării unor servicii educaționale de calitate orientate pe nevoile elevilor și a unei școli incluzive
Denumirea proiectului: EduForm - EDUcație inclusivă de calitate prin FORMare profesională continuă (POCU/73/6/6/106757)

- transmite observațiile sale cu privire la fiecare activitate a cadrului didactic:
 - a) observațiile sunt obiective, fără prejudecăți și comentarii subiective, focalizate pe activitățile didactice care vizează dezvoltarea în profesie; b) observațiile oferă posibilitatea de a ajunge la propriile concluzii și soluții prin intermediul reflectării; c) observațiile facilitează explorarea propriei gândiri și dezvoltarea propriei teorii în ceea ce privește predarea.
- analizează și evaluează activitatea didactică pe baza unor standarde minime de competențe profesionale pe care aceștia le cunosc de la începutul practiciei după formare;
- încurajează autoevaluarea ca formă de autoreflecție asupra activității didactice;
- întocmește rapoarte de analiză a activității cursanților: evaluarea realizată în cadrul raportului se bazează pe un set de standarde ce evidențiază competențele profesionale pe care absolventul cursului de formare trebuie să le dețină în momentul respectiv.

Partea a III-a

Instrumente calitative și cantitative pentru teren

- Ghid minimal pentru interviuri:
- Verificarea personalului didactic format în mediul rural
- Utilizarea noilor abilități
- Calitatea programului de formare conform profesorilor
- Schimbări în educația copiilor conform părinților
- Efectul programului de formare asupra cadrelor didactice
 - Ghid minimal de observare:
 - Observarea în clasă a cadrelor didactice care folosesc tehnici noi
 - Chestionare completeate în timpul interviurilor
 - Grile / Note de observare

Evaluarea după primul semestru de formare

Turză IAOIA
cfv